מחוון למורה

מחוון: מלחמת המלכים: "אם מחוט ועד שרוך נעל"

1. לוט גר בסדום ("וְהוּא יֹשֵׁב, בִּסְדֹם"), ולכן כשמלך סדום הובס, לוט נלקח עם רכוש העיר. הבחירה בסדום, שנראתה טובה (יג, י), הובילה לשבי.
2. למשל: "וַיָּרֶק אֶת־חֲנִיכָיו"; "וַיַּכֵּם; וַיִּרְדְּפֵם, עַד־חוֹבָה"; "וַיָּשֶׁב, אֵת כָּל־הָרְכֻשׁ"; הרדיפה "עַד־דָּן". כל שני פרטים מוסברים.
3. מלכי־צדק: מביא "לֶחֶם וָיָיִן"; מברך את אברם ואת "לְאֵל עֶלְיוֹן"; אברם נותן לו "מַעֲשֵׂר, מִכֹּל". מלך סדום: מציע "תֶּן־לִי הַנֶּפֶשׁ, וְהָרְכֻשׁ קַח־לָךְ"; אברם מסרב בשבועה ("הֲרִמֹתִי יָדִי").
4. אברם לא רוצה שייאמר שעושרו בא ממלך סדום. לפי רש"י, ה' הבטיח לעשר אותו, והוא רוצה שהעושר יהיה מברכת ה' ולא ממתנה של מלך רשע.
5. לפי הרמב"ן, ארבעת המלכים רומזים לארבע המלכויות שישלטו בעולם, ובסוף בני אברהם יגברו עליהן. עמדה אישית מנומקת מתקבלת.
6. אין סתירה: אברם מוותר על מה שמגיע לו עצמו, אבל לא מוותר על זכויות של אחרים שנלחמו או שמרו. הוויתור שלו הוא אישי, והוא דואג שלא ייפגעו שותפיו.
7. תשובה טובה: לוחם, יציאה מיידית וניצחון (יד-טז); איש מוסר, מעשר למלכי־צדק, סירוב לשלל, דאגה לשותפים (כ-כד); רש"י: הביטחון בהבטחת ה'. עמדה: למשל שהסירוב חשוב יותר כי הוא מבדיל את אברם מהמלכים. ניקוד מוצע: פסוקים 7, רש"י 5, ניתוח 4, עמדה מנומקת 4.

פרשנות מסומנת כפרשנות (רש"י, רמב"ן, אבן עזרא, רד"ק וספורנו מתוך ספריא). נוסח הפסוקים ממכון ממרא; שם ה' מובא בכתיב ה'. ממלכתי: סיפורי אברהם (בראשית יב-כה) נלמדים בחטיבה העליונה בלימודי התנ"ך (קריאה צמודה, ניתוח ספרותי ודיון ערכי); יש לבדוק מול תכנית הבגרות העדכנית ובחירת בית הספר. חמ"ד: לימוד חומש עם פרשנים (רש"י, רמב"ן, אבן עזרא, רד"ק, ספורנו); הפרשנות מסומנת כפרשנות. יש לבדוק מול התכנון השנתי של בית הספר.